

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДЛЯ РОБОТИ З ВИКОРИСТАННЯМ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Верескун Михайло Вікторович, доктор економічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту сучасних технологій ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Дніпро.

ORCID: 0000-0002-9704-0652

В статті розглянуті основні етапи процесу формування професійних компетенцій соціальних працівників для роботи з використанням коучингових технологій. До цих етапів відносяться наступні: теоретична та психологічна підготовка до використання коучингу, отримання практичних коучингових навичок, розвиток особистих та професійних якостей та формування організаційної культури коучингу. Розглянуто зміст та сформульовано результати реалізації кожного етапу. Визначені основні підходи, методи та інструменти, які забезпечують ефективну реалізацію кожного з етапів. Визначено, що основним результатом психологічної підготовки соціальних працівників має стати розвиток наступних навичок: формування емоційного інтелекту, підвищення рівня рефлексивності та саморегуляції, підвищення рівня стійкості до стресу, формування навичок активного слухання, формування внутрішньої мотивації до постійного вдосконалення.

На основі узагальнення практичного досвіду в статті запропоновано комплексний андрогогіко-методичний підхід до організації процесу формування професійних компетенцій соціальних працівників з використання коучингових технологій. Визначено основні відмінні риси запропонованого підходу, якими є: використання практичних вправ із самого початку навчання, використання на першому етапі навчання лише «зеленої пасти», побудова навчального процесу з використанням всіх рівнів піраміди навчання.

Доведено, що організоване таким формування професійних компетенцій соціальних працівників має високий рівень ефективності, що підтверджується статистичними даними.

Визначено, що неодмінною умовою успішного використання в практиці надання соціальних послуг коучингових технологій є формуванні відповідної організаційної культури, яка забезпечить підтримку використання коучингових підходів на всіх організаційних рівнях. Основними елементами такої культури є створення умов для застосування коучингу, як частини щоденної практики та забезпечення доступу до коучингових тренінгів кривняків та менеджерів всіх рівнів.

Ключові слова: коучинг, коучингові технології, професійні компетенції, соціальні працівники, андрогогіко-методичний підхід.

Vereskun M. Formation of professional competencies of social workers for work using coaching technologies

The article discusses the main stages of the process of forming the professional competencies of social workers for work using coaching technologies. These stages include the following: theoretical and psychological preparation for the use of coaching, acquisition of practical coaching skills, development of personal and professional qualities, and formation of an organizational culture of coaching. The content was considered and the results of the implementation of each stage were formulated. The main approaches, methods and tools that ensure the effective implementation of each of the stages are defined. It was determined that the main results of the psychological training of social workers should be the development of the following skills: the formation of emotional intelligence, an increase in the level of reflexivity and self-regulation, an increase in the level of resistance to stress, the formation of active listening skills, and the formation of internal motivation for continuous improvement.

Based on the generalization of practical experience, the article proposes a complex androgical-methodical approach to the organization of the process of forming the professional competencies of social workers using coaching technologies. The main distinguishing features of the proposed approach are identified, which are: the use of practical exercises from the very beginning of training, the use of only "green paste" at the first stage of training, the construction of the training process using all levels of the training pyramid.

It has been proven that the formation of professional competencies of social workers organized in this way has a high level of efficiency, which is confirmed by statistical data.

It was determined that an indispensable condition for the successful use of coaching technologies in the practice of providing social services is the formation of an appropriate organizational culture that will support the use of coaching approaches at all organizational levels. The main elements of such a culture are the creation of conditions for applying coaching as part of daily practice and providing access to coaching trainings for relatives and managers of all levels.

Key words: *coaching, coaching technologies, professional competencies, social workers, androgical-methodical approach.*

Постановка проблеми. Сучасна соціальна робота характеризується складними викликами, серед яких постійні зміни соціально-економічного середовища, зростання кількості вразливих груп населення та необхідність швидкого реагування на їх потреби. У цьому контексті важливим завданням стає підвищення професійних компетенцій соціальних працівників, які забезпечують якісне надання послуг. Коучингові технології, орієнтовані на

розвиток особистісного потенціалу та самостійності клієнтів, виступають ефективним інструментом у цій сфері.

Однак рівень підготовки кадрів до впровадження таких технологій залишається недостатнім. Проблема потребує системного дослідження, яке враховуватиме формування професійних компетенцій для адаптації до коучингових підходів, що є актуальним як для вдосконалення освітніх програм, так і для практики соціальної роботи. Застосування коучингу в соціальній сфері дозволяє не лише підвищити якість надання послуг, але й сприяє профілактиці емоційного вигорання соціальних працівників.

Формування професійних компетенцій соціальних працівників для роботи з використанням коучингових технологій є критично важливим етапом, оскільки для успішної інтеграції коучингу в соціальну роботу необхідно забезпечити, щоб працівники володіли не лише базовими навичками, але й специфічними знаннями та вміннями, необхідними для застосування коучингових технік у практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Коучингові технології вже розглядаються у сучасній літературі як інноваційний підхід у соціальній роботі. Активні наукові дослідження у цій галузі проводять Т. Девіс [6], А. Грант [7], Л. Сміт та К. Браун [14], М. Шенкман [15] та ін. Серед українських дослідників слід виділити праці Ю. Гоффман [1], Т. Іванова [2], Т. Лисенко [3], О. Логвінової [4], О. Кузьменко [5] та ін.

Зокрема, дослідження Т. Девіса підтверджують, що коучинг сприяє підвищенню ефективності взаємодії між соціальним працівником і клієнтом, забезпечуючи акцент на їхньому співробітництві. У роботах А. Гранта наголошується, що формування компетенцій коуча серед соціальних працівників сприяє розвитку їхнього професійного потенціалу та впевненості. Л. Сміт та К. Браун розглядають практики використання коучингу в неприбуткових організаціях, включаючи соціальні служби, та описують, як ці технології підвищують залученість і продуктивність працівників. М. Шенкман

досліджує, як коучинг може стати мостом між теоретичною підготовкою соціальних працівників і вимогами реальної практики.

Вітчизняні дослідники також активно досліджують питання щодо використання коучингових технологій у роботі соціальних служб. В роботах Т. Іванової, Т. Лисенко, О. Кузьменко аналізується український досвід інтеграції коучингових технологій в систему управління соціальними послугами та практику надання послуг лінійним працівниками. О. Логвінова підкреслює роль цих технологій у професійному розвитку соціальних працівників.

Водночас вітчизняна наука досі має обмежену кількість емпіричних досліджень, які б систематизували вплив коучингу на формування професійних компетенцій. Узагальнення результатів цих досліджень дозволяє стверджувати, що існує нагальна потреба у створенні системної моделі впровадження коучингових технологій у професійну підготовку та діяльність соціальних працівників.

Мета дослідження. Метою дослідження є визначення підходів, методів і інструментів, які забезпечують ефективне формування професійних компетенцій соціальних працівників для роботи з використанням коучингових технологій, а також розробка рекомендацій щодо їх інтеграції в освітню підготовку та практику соціальної роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. У ході проведеного дослідження виявлено, що процес формування професійних компетенцій соціальних працівників для використання коучингових технологій може бути умовно поділений на декілька етапів. Основними з них є наступні:

1. Теоретична підготовка до використання коучингу.
2. Психологічна підготовка до коучингової роботи.
3. Практичні коучингові навички.
4. Розвиток особистих і професійних якостей.
5. Формування організаційної культури коучингу.

Розглянемо більш докладно зміст кожного з етапів.

Теоретична підготовка до використання коучингу. Для ефективного використання коучингових технологій соціальний працівник має отримати глибоке розуміння теоретичних основ коучингу, його принципів і підходів. Важливо ознайомити соціальних працівників з основними концепціями коучингу, такими як активне слухання, ефективне запитування, створення безпечного простору для клієнта, а також розвиток метакогнітивних навичок для рефлексії власних думок і поведінки. Це знання дозволяє працівникам вибудовувати ефективні стосунки з клієнтами та допомагати їм визначати й досягати своїх цілей.

Згідно з дослідженнями Хоукінса та Сміта [11], теоретичні знання коучингу є основою для формування емоційного інтелекту соціального працівника, що сприяє розвитку здатності до самоконтролю, емпатії та адекватної реакції на потреби клієнтів. Вивчення теорії допомагає також забезпечити ефективне застосування коучингових стратегій у конкретних випадках соціальної роботи.

Психологічна підготовка до коучингової роботи. Інтеграція коучингових технологій в практику соціальних працівників також вимагає психологічної підготовки. Це включає формування вміння працювати з психологічними бар'єрами, зокрема, з емоційною стійкістю та здатністю до самоконтролю в ситуаціях високого стресу. Крім того, соціальні працівники мають бути готові до застосування коучингових інструментів в ситуаціях, коли клієнт не проявляє бажання чи мотивацію до змін.

Основними результатами процесу психологічної підготовки соціальних працівників є формування та розвиток наступних психологічних навичок [1].

1. Формування емоційного інтелекту.
2. Підвищення рівня рефлексивності та саморегуляції.
3. Підвищення рівня стійкості до стресу.
4. Формування навичок активного слухання.
5. Формування внутрішньої мотивації до постійного самовдосконалення.

Емоційний інтелект (EQ) є ключовим фактором успішного використання коучингових технологій. Психологічна підготовка має на меті навчити соціальних працівників розпізнавати, контролювати та ефективно використовувати свої емоції.

Соціальні працівники також повинні володіти високим рівнем рефлексивності, що дозволяє аналізувати свої дії та коригувати підходи до взаємодії. Психологічна підготовка включає вправи для розвитку саморефлексії та навички регулювання емоцій.

Оскільки соціальна робота пов'язана з високим рівнем емоційного навантаження, то психологічна підготовка має включати до свого складу навчання технік управління стресом, таких як когнітивно-поведінкова терапія, техніки дихання та майндфулнес. Дослідження [13] показало, що після тренінгів з управління стресом рівень вигорання серед соціальних працівників знизився на 40%.

Активне слухання є основою коучингового підходу. Психологічна підготовка має включати практичні вправи, спрямовані на розвиток цієї навички. Працівники навчаються задавати відкриті питання, демонструвати емпатію та уникати оцінювальних суджень. Як показало дослідження [9], 89% клієнтів відзначили покращення взаємодії з працівниками, які пройшли тренінги з активного слухання.

Також психологічна підготовка має бути спрямована на формування внутрішньої мотивації соціальних працівників до вдосконалення професійних навичок. Практичні вправи на усвідомлення цінностей роботи та постановку цілей допоможуть працівникам бачити сенс у своїй діяльності.

Проведені дослідження результатів психологічної підготовки соціальних працівників показали, що завдяки опануванню та практичному використанню вищенаведених навичок рівень задоволеності клієнтів підвищився на 30%, кількість конфліктів у команді знизилась на 25% [10], а ефективність вирішення складних ситуацій підвищилась на 40% [12].

Таким чином, вдалося довести, що психологічна підготовка до коучингу є важливим етапом формування професійної компетентності соціальних працівників. Вона забезпечує розвиток ключових навичок, необхідних для успішного використання коучингових технологій, сприяє професійному зростанню та покращенню якості соціальних послуг.

Практичні коучингові навички. Крім теоретичних знань, соціальні працівники мають отримати практичні навички, що дозволяють їм застосовувати коучингові підходи в реальних ситуаціях. Це потребує впровадження сучасних підходів до освіти, які враховують інтеграцію міжнародного досвіду, зростання вимог до фахівців і виклики суспільства. Основними з них є:

1. Компетентнісний підхід, який передбачає розвиток ключових навичок, таких як комунікація, управління стресом, емоційний інтелект і лідерство. Фокус робиться на розвитку здатності працювати з різними соціальними групами та в умовах змінних викликів суспільства;

2. Практико-орієнтоване навчання, основним змістом якого є використання симуляцій, рольових ігор і кейс-методів. Наприклад, у симуляціях створюються ситуації взаємодії з клієнтами для відпрацювання коучингових технік;

3. Інтеграція міжнародного досвіду, яка реалізується у формі вивчення успішних практик підготовки соціальних працівників у Європі. Наприклад, досвід організації тренінгів для роботи з молоддю, що підтримує розвиток коучингу як професійного інструменту.

Практична підготовка соціальних працівників із використанням коучингових технологій забезпечує формування ключових компетенцій, необхідних для ефективної роботи в соціальній сфері.

Розвиток особистісних і професійних якостей. Для успішного застосування коучингових технологій важливим є розвиток особистісних якостей соціального працівника, таких як емпатія, самосвідомість, саморефлексія та здатність до постійного професійного розвитку. Коучинг

сприяє розвитку цих якостей, оскільки вимагає від соціальних працівників самостійно ставити і вирішувати професійні та особистісні завдання, а також адаптувати підхід до кожного клієнта, враховуючи його індивідуальні потреби та ситуацію.

Соціальні працівники, що практикують коучинг, мають можливість розвивати високий рівень емоційної інтелігенції, що допомагає їм більш ефективно справлятися з різними емоційними станами клієнтів та керувати своїми власними емоціями під час стресових ситуацій. Це також підвищує здатність до ефективного вирішення конфліктів та підтримки в умовах кризи [8]. Підвищення самосвідомості дозволяє соціальному працівнику краще розуміти свої сильні та слабкі сторони, що є важливим для подальшого професійного зростання.

Для успішної реалізації всіх вищенаведених етапів на практиці пропонується використання комплексного андрогогіко-методичного підходу до формування професійних компетенцій соціальних працівників для роботи з використанням коучингових технологій. Формування основних положень запропонованого підходу стало можливим завдяки узагальненню результатів навчання 15 випусків слухачів у Школі коучингу Олександра Ісаєва, яка спеціалізується саме на формуванні коучингових навичок, має трирічний досвід безперервної роботи та більш ніж 150 задоволених випускників (<https://isaievsolution.com/>).

Основними визначними рисами запропонованого підходу є:

- практичні вправи із самого початку навчання;
- використання на першому етапі навчання лише «зеленої пасти»;
- побудова навчального процесу з використанням всіх рівнів піраміди навчання (рис. 1).

Зупинимося на кожному прийомі більш докладно.

Практичні вправи із самого першого заняття дають слухачам зрозуміти і відчути, що їм явно не вистачає знань і практичних інструментів, що потрібні для успішного використання коучингових технологій. Такий підхід суттєво

підвищує зацікавленість і мотивацію до вивчення теорії, оскільки наочно демонструє пряму кореляцію між рівнем освоєння теоретичних положень і успішністю практичної роботи.

Використання на початковому етапі навчання педагогічного принципу «зеленої пасти» передбачає, що протягом першої третини курсу навчання тренери визначають лише ті моменти, які у слухачів виходять добре. На цьому етапі критика і визначення помилок (так звана «червона паста») заборонені. Це дозволяє учням отримати впевненість у своїх силах, переконатися, що в них добре виходить та підтримувати зацікавленість і мотивацію на дуже високому рівні

Рис. 1. Піраміда навчання

Наприкінці першої третини навчального курсу учні починають самі вимагати, щоб тренери відмічали не тільки успіхи, а й хибні, неуспішні дії. На цьому етапі в навчальний процес дозовано, поряд із відзначенням вдалих дій слухачів, вводиться конструктивна критика та визначення їх невдалих дій. Але на цьому етапі навчання слухачі вже отримали впевненість у своїх силах, віру в те, що вони здатні опанувати матеріал і тому сприймають критику і свої невдачі спокійно і адекватно. Це не руйнує їх мотивацію, а, навпаки, стимулює до усунення пробілів в теоретичній підготовці та використання знань на практиці.

Використання всіх рівнів піраміди навчання досягається завдяки комплексному підходу до побудови занять.

Для використання першого рівня піраміди (лекція) передбачені лекційні заняття (до 20% часу) в межах яких тренер знайомить слухачів з основними теоретичними положеннями та пояснює кожне з них.

Використання другого рівня піраміди (читання) стає можливим завдяки підготовленим по кожному розділу навчальної програми методичним матеріалам, з якими слухачі можуть ознайомитися самостійно.

Використання третього рівня піраміди навчання (відео і аудіо матеріали) стає можливим завдяки тому, що всі лекційні та практичні заняття записуються у відео форматі із наданням слухачам доступу до цих матеріалів. У будь-який момент слухач школи може переглянути відео лекції або практичного заняття. Особливо цінним цей пункт є для тих слухачів, які пропустити заняття та змушені вивчати матеріал самостійно.

Використання в процесі навчання четвертого рівня піраміди (демонстрація) забезпечується за рахунок проведення майстер-класів тренерами школи. Такі майстер класи проводяться для демонстрації використання на практиці кожної нової групи коучингових навичок.

П'ятий рівень піраміди навчання (дискусійні групи) забезпечується за рахунок того, що на початку і наприкінці кожного заняття у слухачів є час для обговорення отриманих результатів, дій, що призвели до здобуття перемог або невдач. Це дозволяє визначити успішні і неуспішні дії, забезпечує погляд на ситуацію з усіх боків та обмін думками та усвідомленнями.

Шостий рівень піраміди (практика через дію) забезпечується за рахунок того, що із самого першого заняття до 70% навчально часу займає практичні заняття із використання коучингових технологій кожним слухачем школи.

Сьомий, останній, найбільш продуктивний рівень (навчання інших та використання отриманих знань одразу ж забезпечується за рахунок використання методу малих груп при відпрацювання коучингових навичок. Учні розділяються на ізольовані групи по три особи. Протягом заняття кожен

з них виконує по черзі одну із ролей: коуч, клієнт та тренер-спостерігач. Умовні коуч і клієнт проводять тренування із застосування коучингових навичок. При цьому завдання тренера спостерігати за процесом та фіксувати всі дії коуча. Після завершення тренування учень, що виконував роль тренера-спостерігача, надає зворотній зв'язок щодо того, як пройшло тренування, що коучу вдалося і які виявлені помилки. Після цього ролі в групі змінюються. Таким чином, за час тренування кожен учень неодноразово перебуває у всіх трьох ролях. Такий підхід дозволяє кожному учню як долучитися до навчання інших (під час зворотнього зв'язку як тренера-спостерігача), так і одразу застосувати набуті знання і навички, перебуваючи в ролі коуча.

Описаний андрогогіко-методичний підхід дозволяє отримати високі результати навчання. Так, за даними, отриманими в ході соціологічного опитування випускників школи, всі 100% випускників, що закінчили навчання та пройшли процедуру сертифікації, відповіли, що впевнено і результативно використовують коучингові технології у реальних ситуаціях, у професійному та особистому житті. Рівень зростання компетентності при використанні окремих показників наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Зростання компетентності при використанні окремих коучингових навичок до та після навчання*.

№ з/п	Показник	До навчання (%)	Після навчання (%)
1	Успішність постановки цілей	45	85
2	Навички активного слухання	50	90
3	Емоційний інтелект	40	75

*- за результатами власних досліджень автора.

Формування організаційної культури коучингу. Формування професійних компетенцій соціальних працівників також включає створення організаційної культури, яка підтримує коучингові підходи на всіх рівнях. Це означає, що в соціальних організаціях мають бути створені умови для застосування коучингу як частини щоденної практики. Важливим є також забезпечення

доступу до коучингових тренінгів для керівників та менеджерів, що дозволяє встановити єдиний підхід до роботи з персоналом.

Відповідно до досліджень, проведених в Канаді та США, організації, де активно застосовуються коучингові практики, відзначають більш високий рівень взаємодії між співробітниками та більшу задоволеність працівників своєю роботою [10]. Створення такої культури в Україні може стати ключем до розвитку ефективних соціальних послуг і підвищення професіоналізму в сфері соціальної роботи.

За результатами проведених досліджень можна зробити наступні висновки.

1. Виявлено, що процес формування професійних компетенцій соціальних працівників для використання коучингових технологій може бути умовно поділено на наступні етапи: теоретична та психологічна підготовка до використання коучингу, отримання практичних коучингових навичок, розвиток особистих та професійних якостей та формування організаційної культури коучингу.

2. Для успішної реалізації кожного з наведених етапів потребує використання специфічних підходів, методів та інструментів. В якості найважливішого та найскладнішого з етапів визначено етап отримання практичних коучингових навичок.

3. Для успішної реалізації цього етапу в статті запропоновано спеціальний андрогогіко-методичний підхід до отримання практичних коучингових навичок. Основними відмінними рисами цього підходу є: використання практичних вправ із самого початку навчання, використання на першому етапі навчання лише «зеленої пасти», побудова навчального процесу з використанням всіх рівнів піраміди навчання.

Визначення найбільш ефективних підходів, методів та інструментів формування організаційної культури коучингу в практиці роботи соціальних служб є перспективним напрямком подальших наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гоффман, Ю. О. Психологічна підготовка до коучингу. *Соціальна робота в Україні*. 2021. Вип. 6. С. 12-23.
2. Іванова Т. М. Коучинг як інструмент управлінської діяльності в соціальній сфері. *Соціальні технології в Україні*. 2019. № 7(3). С. 44-58.
3. Лисенко Т.В. Інтеграція коучингових технологій у систему управління соціальними послугами. *Соціальні послуги в Україні*. 2019. № 15(2) С. 44-58.
4. Логвінова, О. І. Коучинг для соціальних послуг: результати пілотних проектів. *Журнал соціальних досліджень*. 2020. № 12(2). С. 22-36.
5. Кузьменко О. П. Інтеграція коучингових технологій у підготовку соціальних працівників: виклики та перспективи. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. 2021. № 12(1). С. 21 - 30. DOI: 10.33199/swp.2021.12.1.3.
6. Davis, T. R. (2019). Transformational Leadership Through Coaching in Human Services Organizations. *Journal of Human Services*, 38(2), 45–59. DOI: 10.1080/15363759.2019.1690378.
7. Grant, A. M. (2014). The Efficacy of Executive Coaching in Times of Organizational Change: A Randomized Controlled Trial. *Journal of Change Management*, 14(2), 258–280. DOI: 10.1080/14697017.2014.885460.
8. Goleman, D. (2006). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam.
9. Greene, R. R. (2017). *Human Behavior Theory and Social Work Practice*. New York: Columbia University Press.
10. Harrison, J. (2018). *Coaching for Social Work Practice: A Guide for Practitioners*. London: Routledge.
11. Hawkins, P., & Smith, N. (2019). *The Art of Coaching: A Handbook for Social Workers*. London: Routledge.
12. Ludeman, M., & Thompson, M. (2019). *Coaching in Social Work Practice: Achieving Outcomes*. London: SAGE.

13. Maslach, C., & Leiter, M. P. (2016). *The Truth About Burnout: How Organizations Cause Personal Stress and What to Do About It*. San Francisco: Jossey-Bass.

14. Smith, L., & Brown, K. (2018). Coaching Practices in Nonprofit Organizations: A Tool for Enhancing Employee Engagement. *Nonprofit Management & Leadership*, 29(1), 57–74. DOI: 10.1002/nml.21324.

15. Shenkman, M. (2020). Coaching for Social Work Leadership: Bridging the Gap Between Academic Preparation and Practical Needs. *Social Work Education*, 39(5), 601–615. DOI: 10.1080/02615479.2019.1695332.

REFERENCES

1. Hoffman, Yu. O. (2021). Psykhologichna pidhotovka do kouchynhu. [Psychological preparation for coaching]. *Sotsialna robota v Ukraini*. Vyp. 6. [in Ukrainian].

2. Ivanova, T. M. (2019). Kouchynh yak instrument upravlinskoï diialnosti v sotsialnii sferi [Coaching as a tool of managerial activity in the social sphere]. *Sotsialni tekhnologii v Ukraini*. 7(3), 44-58 [in Ukrainian].

3. Lysenko, T.V. (2019). Intehratsiia kouchynhovykh tekhnologii u systemu upravlinnia sotsialnykh posluhamy [Integration of coaching technologies into the social services management system]. *Sotsialni posluhy v Ukraini*. 15(2), 44-58 [in Ukrainian].

4. Lohvinova, O. I. (2020). Kouchynh dlia sotsialnykh posluh: rezultaty pilotnykh proektiv [Coaching for social services: results of pilot projects]. *Zhurnal sotsialnykh doslidzhen*, 12(2), 22-36 [in Ukrainian].

5. Kuzmenko, O. P. (2021). Intehratsiia kouchinhovykh tekhnologii u pidhotovku sotsialnykh pratsivnykiv: vyklyky ta perspektyvy [Integration of coaching technologies in the training of social workers: challenges and prospects]. *Sotsialna robota v Ukraini: teoriia i praktyka*, 12(1), 21–30. DOI: 10.33199/swp.2021.12.1.3. [in Ukrainian].

6. Davis, T. R. (2019). Transformational Leadership Through Coaching in Human Services Organizations. *Journal of Human Services*, 38(2), 45–59. DOI: 10.1080/15363759.2019.1690378.
7. Grant, A. M. (2014). The Efficacy of Executive Coaching in Times of Organizational Change: A Randomized Controlled Trial. *Journal of Change Management*, 14(2), 258–280. DOI: 10.1080/14697017.2014.885460.
8. Goleman, D. (2006). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam.
9. Greene, R. R. (2017). *Human Behavior Theory and Social Work Practice*. New York: Columbia University Press.
10. Harrison, J. (2018). *Coaching for Social Work Practice: A Guide for Practitioners*. London: Routledge.
11. Hawkins, P., & Smith, N. (2019). *The Art of Coaching: A Handbook for Social Workers*. London: Routledge.
12. Ludeman, M., & Thompson, M. (2019). *Coaching in Social Work Practice: Achieving Outcomes*. London: SAGE.
13. Maslach, C., & Leiter, M. P. (2016). *The Truth About Burnout: How Organizations Cause Personal Stress and What to Do About It*. San Francisco: Jossey-Bass.
14. Smith, L., & Brown, K. (2018). Coaching Practices in Nonprofit Organizations: A Tool for Enhancing Employee Engagement. *Nonprofit Management & Leadership*, 29(1), 57–74. DOI: 10.1002/nml.21324.
15. Shenkman, M. (2020). Coaching for Social Work Leadership: Bridging the Gap Between Academic Preparation and Practical Needs. *Social Work Education*, 39(5), 601–615. DOI: 10.1080/02615479.2019.1695332.